

MIGRASJONSHELSE OG FLERKULTURELL SYKEPLEIE –

hva er viktig i møte med pasienter på ortopedisk avdeling?

23. april 2025

Ida Marie Bregård, idabre@oslomet.no

Nestleder, Faggruppe for migrasjonshelse og flerkulturell sykepleie NSF

Førstelektor, Institutt for sykepleie og helsefremmende arbeid, OsloMet

Migrasjonshelse

SAMMENSATT FAGFELT: MEDISIN, PSYKOLOGI, SOSIOLOGI, ETIKK, KOMMUNIKASJON – DET MESTE AV ALT?

HANDLER OM **HELSE OG UHELSE** I INNVANDRER-BEFOLKNINGEN

TILGANG OG KVALITET PÅ TJENESTENE

LITE BELYST I SYKEPLEIER-UTDANNINGEN

KONSEKVENSER FOR LIKEVERDIGE HELSETJENESTER

TILGANG, KVALITET OG **UTFALL**

Migrasjon påvirker helsen på flere plan

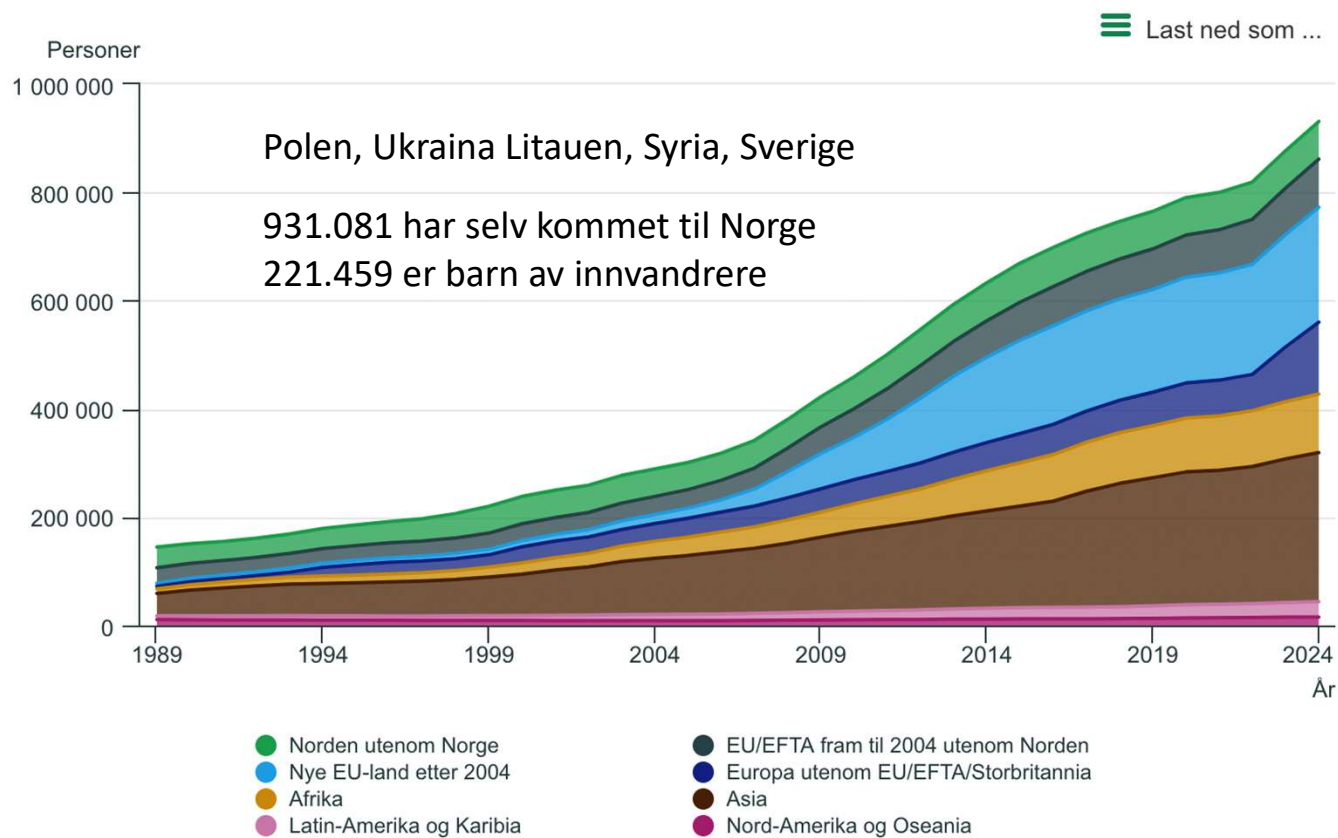
- **Migrasjon påvirker helsen på flere plan**
- **Bedre helse**
 - Bedre tilgang til helsetjenester
 - Færre sykdommer
 - Bedre hygiene
- **Dårligere helse**
 - Nye sykdommer
 - Nytt levemønster – nye (u)vaner?
 - Isolasjon, ensomhet og diskriminering

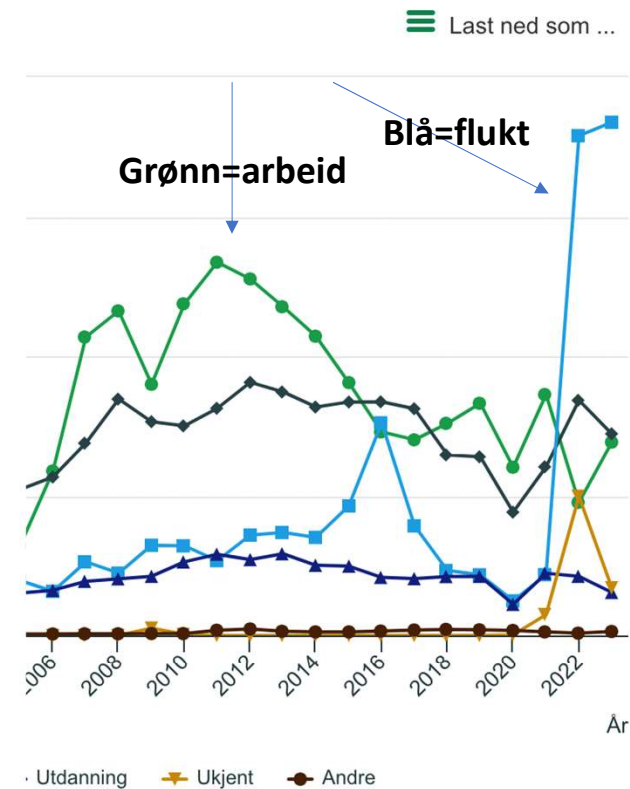
Landbakgrunn for innvandrere

Vis som figur

Vis som tabell

Innvandringsgrunn

Kilde: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Statistisk sentralbyrå

[k sentralbyrå](#)

[Gi oss tilbakemelding](#)

Migrasjon påvirker helsen på flere plan

- **Migrasjon påvirker helsen på flere plan**
- **Bedre helse**
 - Bedre tilgang til helsetjenester
 - Færre sykdommer
 - Bedre hygiene
- **Dårligere helse**
 - Nye sykdommer
 - Nytt levemønster – nye (u)vaner?
 - Isolasjon, ensomhet og diskriminering
- **Sammensatt**
 - Kjønn
 - Alder
 - Landbakgrunn
 - Etnisiteter
 - Oppholdstid
 - Religiøs- og kulturell bakgrunn
- **I konstant endring**
 - Sammensetning
 - Helse

Migrasjon påvirker helsen på flere plan

- Alle mennesker har rett til **likeverdige, offentlige helsetjenester**
- Dette er ikke valgfritt, det er **pålagt**
- Like god tilgang til tjenester av like god kvalitet og med **like godt behandlingsutfall**

Rett til helsetjenester

- Innvandrere er i all hovedsak medlemmer av Folketrygden=full rett til helsetjenester.
- Dette gjelder også flyktninger og asylsøkere
- *Unntak: Personer uten lovlig opphold: «papirløse migranter».*
- Kun rett til akutt, nødvendig helsehjelp som ikke kan vente.
 - Skader, utredning, behandling
- Å begrense rett- og tilgang til tjenester for denne gruppen er i strid med menneskerettighetsloven og yrkesetiske retningslinjer=vi skal også yte likeverdige helsetjenester til denne gruppen

Flerkulturell sykepleie

Fremme likeverdige helsetjenester

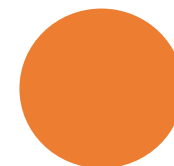
Ha kunnskap om migrasjonshelse

*Yte **personsentrert sykepleie**: tilpasset den enkeltes kulturelle, religiøse og sosioøkonomiske bakgrunn*

*Fremme **inkludering** og antirasisme*

*Forhindre implisitt og eksplisitt **diskriminering** av ansatte og pasienter*

*Ha kunnskap om **mangfolds-ledelse***

Flerkulturell sykepleie

«Gjennom en helhetlig tilnærming til kulturell kompetanse i sykepleie kan vi legge grunnlaget for et inkluderende helsevesen som møter mangfoldet blant pasienter med respekt, sensitivitet og kvalitet i omsorgen»

Kilde: Abudayya, A. (2023). Sykepleiere med god kulturforståelse skaper et

FAGUTVIKLING | PUBLISERT 10.10.2023

Sykepleiere med god kulturforståelse skaper et inkluderende helsemiljø

INDIVIDUELLE FORSKJELLER: Kultur påvirker våre oppfatninger, verdier og atferd. Sykepleierens forståelse av kultur kan innvirke... LES MER

I et mangfoldig samfunn er det nødvendig å tilpasse omsorgen for å møte ulike kulturelle behov.

Last ned PDF (pdf, 311,96 KB)

FORFATTER

Abdullah Abudayya
Førstemanuskrift
Institutt for sykepleie, VID
vitenskapelige høgskole

DOI-nummer

[10.4220/Sykepleien.2023.93415](https://doi.org/10.4220/Sykepleien.2023.93415)

Bibliografiske data

Sykepleien 2023;111(93415):e-93415

HOVEDBUDSKAP

Kulturelle forskjeller påvirker helsevesenet i dagens mangfoldige samfunn. Kultur omfatter verdier, språk, religion og normer, som påvirker atferden og synet på helse. Sykepleierens kulturelle forståelse påvirker pasientens helbredelse og behandlingsvalg. Tilpasset omsorg er nødvendig for å møte ulike kulturelle behov og forbedre helseutfallet. Kulturell sensitivitet bidrar til tillit og bedre resultater. Forståelse for kulturelle forskjeller gir et inkluderende og kvalitetsfokusert helsemiljø.

Denne fagartikkelen har som formål å gi en grundig innføring i hva kultur er, og hvordan den påvirker sykepleiepraksisen. Ved å øke forståelsen for kulturelle forskjeller og tilpasse praksisen deretter kan sykepleiere bidra til å forbedre helsevesenet for alle pasienter.

Vi håper at denne fagartikkelen kan gi økt kulturell kompetanse blant sykepleiere og styrke deres evne til å gi omsorg og behandling til pasienter fra ulike kulturelle bakgrunner.

I dagens moderne samfunn er vi vitne til et stadig økende mangfold blant befolkningen. Dette mangfoldet reflekteres i et stadig økende mangfold blant pasientene som kommer inn på sykehuset.

Ulik forståelse av helse, sykdom og behandling

- **Informasjon og opplæring om kropp og helse i Norge**
- Liten kjennskap til "norsk" barnelærdom
 - "Kroppen min"
 - Newton
- Ikke "sosialisert" inn i helsetjenesten
 - Sykehus, helsestasjon, skolehelsetjeneste
- Mye generell informasjon når noe oppstår
 - Asylprosess, familiegjenforening, sykdom, overganger
 - Prevensjon, tannpuss, ernæring, forebygging
 - Sykdom, helsevesen, oppfølging, «kronisk»
 - Skade, brudd, fiksering, immobilisering, mobilisering, rehabilitering

Ulikheter i klinisk kartlegging og observasjoner?

- Kartlegging og evaluering av smerter og kvalme krever dialog med pasienten
- Tendens til å vurdere lavere smerter hos pasienter med innvandrerbakgrunn
- Kvinner og melaninrike pasienter er ekstra utsatt
- Får lavere smertelindring og mer kvalme, med de åpenbare konsekvensene det medfører
- Økt feilmargin ved SpO2-måling på melaninrik hud
- Utfordringer med å observere sår/skadested, rødhet o.l. på melaninrik hud
- Jo flere av disse som oppstår samtidig, jo viktigere er det å ha dialog med pasienten, for å redusere risikoen for feil.

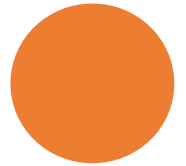
29 April, 2025

Ulikheter i klinisk kartlegging og observasjoner?

- **Språkbarrierer** kan oppstå når pasient og helsepersonell ikke snakker samme språk, eller når en av partene har begrenset norskkompetanse
- Store **konsekvenser** for pasientsikkerheten
- Det tar lengre **tid** å få en diagnose
- Det er lenger **liggetid** på sykehus
- Økt bruk av **undersøkelser**
- **Mindre effektive** helsetjenester
- Økt **dødlighet**
- Økt **spedbarnsdødlighet**
- Språkbarrierer er i strid med kravet om likeverdige helsetjenester, pasientrettighetsloven, helsepersonelloven, spesialisthelsetjenesteloven, tolkeloven, helsedirektoratets ulike veiledere og yrkesetiske retningslinjer

29 April, 2025

Ulikheter i klinisk kartlegging og observasjoner?

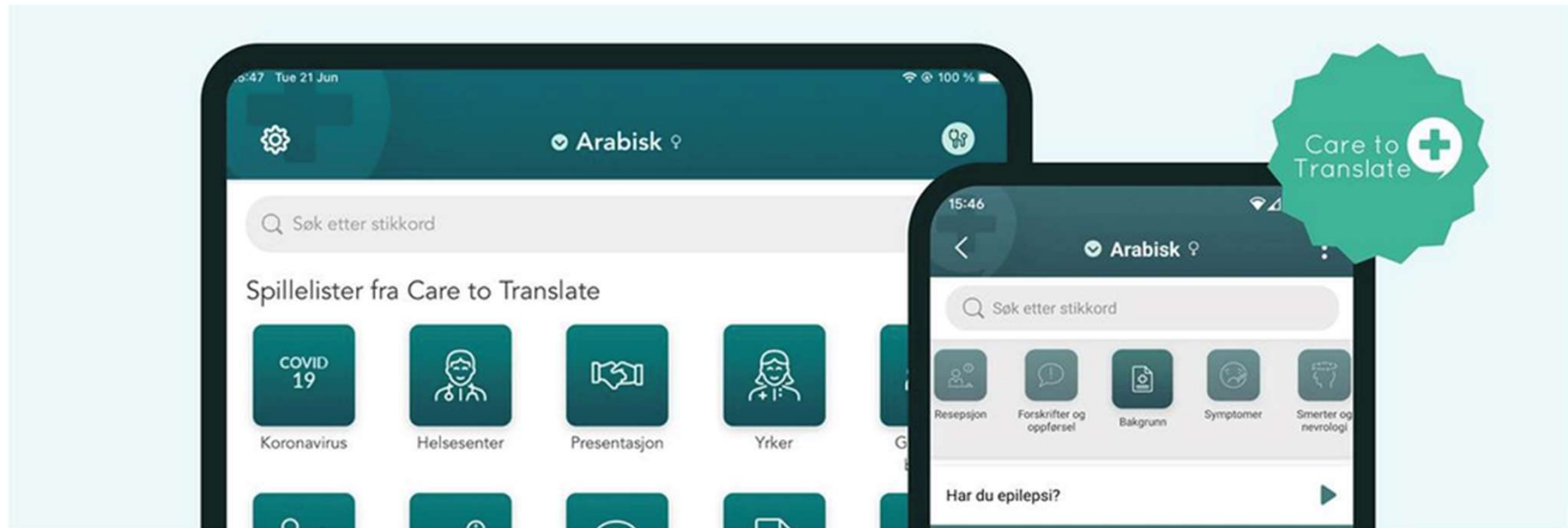
- **«Som pasient har du rett til å få god informasjon og opplæring om diagnose, behandling og de endringer det medfører i ditt liv»**

Er det mange pasienter på avdelingen med begrenset norskkompetanse?

- Kan variere med demografi, årstid, tid på døgnet
- Pleier (sykepleiere på) avdelingen å bruke tolk når det er behov for det?
 - Aldri? én gang under oppholdet? hver dag?
- Hvordan vurderer man behov for tolk?
 - Rutiner på avdelingen? egen erfaring? holdninger?
- Er alle kjente med egen plikt til å bruke tolk?
 - Mange har aldri hatt undervisning om tolkebruk eller om tolkeloven

Care to translate: digitalt oversettelsesverktøy

Illustrasjon: Care to Translate

- Tilgjengelig gratis i App Store etc.

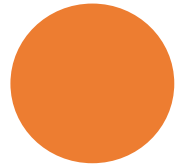
Velg språk du vil oversette til, velg tema, velg spørsmål.

Språkbarrierer og bruk av tolk

Tolk er lovpålagt når pasienten har begrenset norskkompetanse

Tolk redder liv

Språkbarrierer og bruk av tolk

Tolkeloven:

- for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste

- det er forbudt å bruke barn som tolk

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:

- Hvis språk er en barriere, må du bruke en kvalifisert tolk

*- Siden det er **du** som **har ansvar** for å yte en faglig forsvarlig tjeneste, kan du velge å bruke tolk også i tilfeller brukeren selv ikke ønsker det.*

